

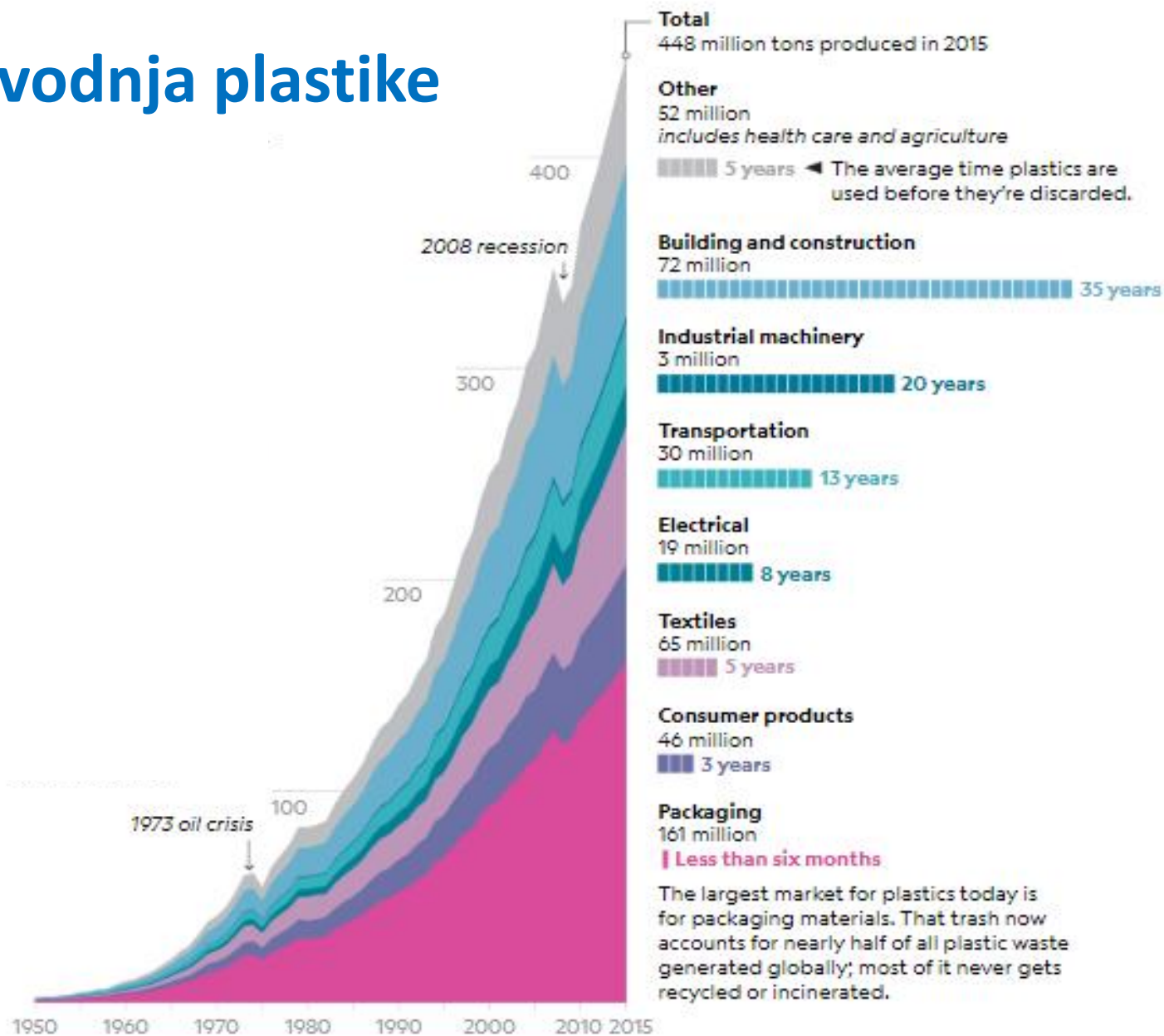

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

DIREKTIVA O ZMANJŠANJU VPLIVA NEKATERIH PLASTIČNIH PROIZVODOV NA OKOLJE IN IZZIVI NJENE IMPLEMENTACIJE

mag. Jana Miklavčič, Sektor za odpadke
Direktorat za okolje
Ministrstvo za okolje in prostor

Proizvodnja plastike

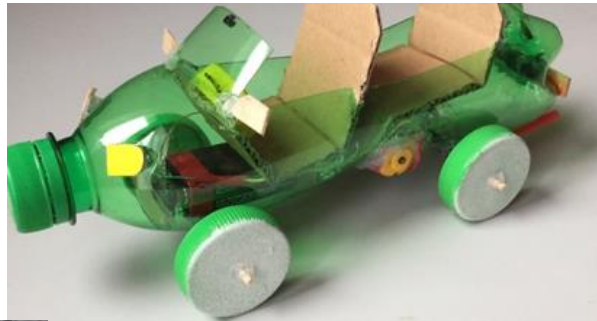
JASON TREAT AND RYAN WILLIAMS, NGM STAFF

SOURCE: ROLAND GEYER, UNIVERSITY OF CALIFORNIA, SANTA

BARBARA

Vir: National Geographic, junij 2018

Uporaba in razširjenost plastike

Skrajnosti? Potrošnja

<https://www.greenpeace.org/international/story/15938/24-photos-of-ridiculous-plastic-packaging-that-will-make-you-scream-then-take-action/>

https://www.instagram.com/p/BhbQ_BWJiU/?utm_source=ig_embed

<https://utopia.org/plastic-packaging-worst-offenders-958/>

Globalno onesnaževanje

<https://greennews.ie/can-turn-tide-marine-plastic-pollution/>

<https://www.theoceancleanup.com/great-pacific-garbage-patch/>

Vpliv na organizme

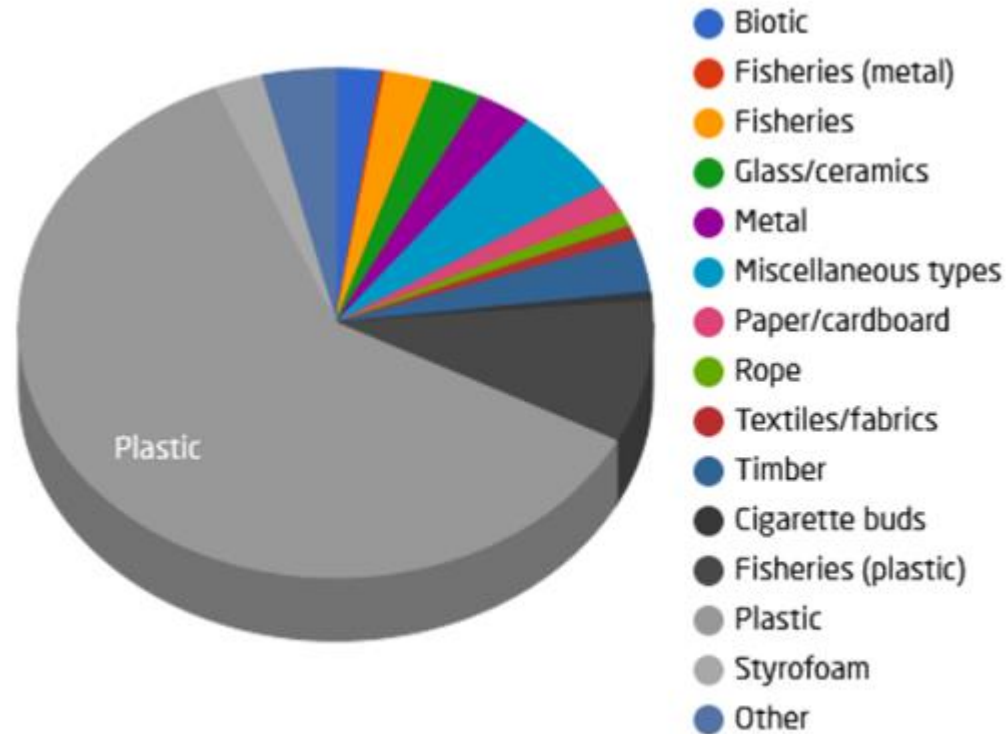
<https://scienceworld.scholastic.com/issues/2016-17/041717/an-ocean-of-plastic.html#1050L>

<http://www.ecozine.com/article/review-%E2%80%93-%E2%80%98a-plastic-ocean%E2%80%99>

<https://www.greenpeace.org/usa/the-ocean-plastic-crisis/>

https://www.google.com/search?biw=1366&bih=635&tbm=isch&sa=1&ei=U3LzXOzQJ5GPlwSuglaQDg&q=plastic+islands+in+oceans&og=plastic+islands+in+oceans&gs_l=img.1.0.0j0i8i30.227423.227423..229821...0.0..0.93.93.1.....0....1..gws-wiz-img.29kH5FNZKic#imgrc=itpU-INhpQ_5TM:

Sestava morskih odpadkov

© AWI-LITTERBASE

SUP Direktiva

Na EU obalah: najpogosteje najdeni plastični proizvodi za enkratno uporabo in ribolovno orodje - predstavljajo skupaj približno 70% vseh morskih odpadkov.

„plastični proizvod za enkratno uporabo“ - *proizvod, ki je v celoti ali delno izdelan iz plastike ter ni zasnovan, oblikovan ali dan na trg, da bi v svoji življenjski dobi opravil več poti ali krogov, tako da bi se vrnil proizvajalcu za ponovno polnjenje ali ponovno uporabo za isti namen, za katerega je bil zasnovan.*

Direktiva se osredotoča na **10 najpogosteje najdenih** proizvodov za enkratno uporabo in določa **ukrepe** za zmanjšanje ali preprečevanje negativnih vplivov na okolje.

Ukrepi za zmanjšanje vpliva SUP proizvodov na okolje

1. Prepoved dajanja na trg
2. Razširjena odgovornost proizvajalca
3. Zasnova proizvodov
4. Cilji zbiranja PET steklenic
5. Cilji zmanjšanja porabe nekaterih izdelkov za enkratno uporabo
6. Zahteve za označevanje
7. Ozaveščanje

1. Prepoved dajanja na trg 2021

- plastični jedilni pribor (vilice, noži, žlice in palčke),
- plastični krožniki,
- plastične slamice,
- palčke za pritrditev na balone,
- **posode za živila, izdelane iz ekspandiranega polistirena,** *kot so škatle za hitro prehrano, s pokrovom ali brez njega, ki se uporablja za hrano, ki je namenjena za takojšnjo zaužitje na kraju samem ali jih potrošniki odnesejo s seboj, in je pripravljena za uporabo brez nadaljnje priprave, kot sta kuhanje, vrenje ali segrevanje,*
- **vsebniki za pijačo iz ekspandiranega polistirena,**
- **lončki za pijačo iz ekspandiranega polistirena,**
- izdelki iz plastike, razgradljive z okso oksidacijo,
- vatirane palčke iz plastike.

2. Razširjena odgovornost proizvajalca (1/3)

I. del priloge E

1.1.2025

- **posode za živila, tj. posode, kot so škatle s pokrovom ali brez njega, ki se uporabljajo za shranjevanje živil, ki:**

so namenjena za takojšnje zaužitje iz posode na kraju samem ali jih potrošniki odnesejo s seboj; običajno zaužijejo iz posode, se jih zaužije brez nadaljnje priprave, vključno s posodami za živila, ki se uporabljajo za hitro prehrano ali druge obroke, namenjene za takojšnje zaužitje, razen vsebnikov za pijačo, krožnikov, zavitkov in ovojev s hrano;

- **zavitki in ovoji**, izdelani iz prožnega materiala, ki vsebujejo živila, namenjena za takojšnje zaužitje iz zavitka ali ovoja brez kakršne koli dodatne priprave;
- **vsebniki za pijačo s prostornino do treh litrov**, tj. posode, ki vsebujejo tekočino, npr. plastenke za pijačo, vključno z njihovimi pokrovčki in zamaški, **in sestavljena (kompozitna) embalaža za pijače, vključno z njihovimi pokrovčki in zamaški**, razen stekleni ali kovinski vsebniki za pijačo, katerih pokrovčki ali zamaški so izdelani iz plastike;
- **lončki za pijačo, vključno z njihovimi pokrovčki in zamaški;**
- **lahke plastične nosilne vrečke.**

2. Razširjena odgovornost proizvajalca (2/3)

8a člen WFD - STROŠKI

- ločenega zbiranja odpadkov, prevoza in obdelave z doseganjem ciljev, ob upoštevanju prihodkov iz ponovne uporabe, prodaje sekundarnih surovin in nevrnjenih kavcij,
- zagotavljanje ustreznih informacij imetnikom odpadkov o ukrepih za preprečevanje odpadkov, centrih za ponovno uporabo in pripravo za ponovno uporabo, sistemih za vračanje in zbiranje in preprečevanju smetenja,
- zbiranja in sporočanja podatkov o proizvodih.

STROŠKI SUP - I. del priloge E

- za ozaveščanje,
- zbiranja odpadkov teh proizvodov, ki so zavrženi v javnih sistemih zbiranja, vključno z infrastrukturo in njenim delovanjem, ter naknadnega prevoza in obdelave teh odpadkov, in
- stroške čiščenja okolja zaradi odvrženih odpadkov, ki izvirajo iz teh proizvodov ter naknadnega prevoza in obdelave teh odpadkov.

2. Razširjena odgovornost proizvajalca (3/3)

II. del priloge E

- **vlažilni robčki**, tj. predhodno navlaženi robčki za osebno nego in gospodinjsko uporabo
- **baloni**, razen balonov za industrijsko ali drugo poklicno rabo in uporabo, ki se ne delijo potrošnikom

STROŠKI SUP - II in III. del priloge E

- ozaveščanja,
- čiščenje smetenja, prevoz in obdelava teh odpadkov, in
- stroške zbiranja podatkov in poročanja (proizvodov, predelava, zbiranje).

III. del priloge E

- **tobačni izdelki s filtri** in filtri, ki se tržijo za uporabo v kombinaciji s tobačnimi izdelki

5.1.2023

STROŠKI SUP - III. del priloge E

- zbiranje odpadkov v javnih sistemih zbiranja, vključno z infrastrukturo,
- prevoz in obdelava.

-
- **ribolovno orodje**,
ki vsebuje plastiko

STROŠKI:

- ločeno zbiranje (pristaniške zmogljivosti),
- prevoz in obdelava,
- ozaveščanja.

3. Zasnova proizvodov

- uporaba recikliranega PET v steklenicah za pijače:
25 % leta 2025,
30 % do leta 2030.
- zahteva glede zasnove vsebnikov za pijačo: **pritrjeni pokrovčki** (s prostornino do treh litrov). 2024

4. Cilji zbiranja PET steklenic/ribolovno orodje

- **cilj ločenega zbiranja PET steklenic za pijače:**

77 % leta 2025

90 % leta 2029

- **ribolovno orodje:**

nacionalne minimalne letne stopnje zbiranja
odpadnega ribolovnega orodja, ki vsebuje
plastiko in bo namenjeno recikliranju

→ bodoči EU zavezujoči kvantitativni
cilji

5. Cilji zmanjšanja porabe nekaterih plastičnih proizvodov za enkratno uporabo

- **posode za živila, s pokrovom ali brez njega**, ki se uporablja za hrano, ki je namenjena za takojšnjo porabo na kraju samem ali za odnašanje, in je pripravljena za uporabo brez nadaljnje priprave, kot je kuhanje,
- **lončki za pijače, vključno z njihovimi pokrovi.**
- **2022/2026** merljivo kvantitativno zmanjšanje porabe plastičnih proizvodov.
- spremljajoči ukrepi: nacionalni cilji, alternativni proizvodi in finančni instrumenti.

6. Zahteve za označevanje

- na embalaži SUPp ali na samem proizvodu **2021**

Vsebina:

- ustrezne možnosti ravnanja z odpadki ali način odstranjevanja odpadkov,
- prisotnost plastike v proizvodu,
- negativni vpliv smetenja ali drugega neustreznega odstranjevanja odpadnega proizvoda na okolje.

Velja za naslednje SUP proizvode:

- higienski vložki, tamponi in aplikatorji tamponov,
- vlažilni robčki za osebno nego in gospodinjsko uporabo,
- tobačni izdelki s filtri in filtri, ki se tržijo za uporabo v kombinaciji s tobačnimi izdelki,
- lončki za pijačo.

7. Ozaveščanje

- razpoložljivih alternativnih proizvodih za ponovno uporabo,
- sistemih za ponovno uporabo in možnostih ravnanja z odpadki SUP in ribolovnega orodja, ki vsebuje plastiko,
- dobrih praksah na področju ustreznega ravnanja z odpadki,
- vplivu smetenja in drugega neustreznega odstranjevanja odpadkov SUPp in ribolovnega orodja, ki vsebuje plastiko, na okolje, zlasti morsko, ter
- vplivu neustreznih načinov odstranjevanja odpadkov na kanalizacijsko omrežje.

Izzivi implementacije Direktive SUP

- alternativni proizvodi
- potrošniške in ostale navade
- vzpostavitev ROP sistema
- informacijski sistem
- določitev SUP proizvodov
- depozitni sistem da/ne
- ambicioznost nacionalnih ciljev za zmanjšano porabo SUPp
- uvedba dodatnih ukrepov za uveljavljanje Direktive
- ozaveščanje
- nadzor

HVALA ZA VAŠO POZORNOST

HOW LONG UNTIL IT'S GONE?

Estimated decomposition rates of common marine debris items

Estimated individual item timelines depend on product composition and environmental conditions.

Source: NOAA National Oceanic and Atmospheric Administration, US / Woods Hole Sea Grant, US Graphics: Oliver Luder / Museum für Gestaltung Zürich, Zurich